

Szemle

Társadalmi, színházi és művészeti hetilap :- Szerkeszti: Magyar László

II. évf.

S

Z

E

G

E

D

1

9

2

9

M

A

R

C

I

U

S

Iksz ur Párisba utazik

*A lengyel trónkövetelő krumplit ültet
Ujszegeden*

Bacillus lett az óvadékból

A kalocsai polgármester meglepetése

Ha szegedi lány lenne Miss Európa

Szegény székely nép...

Árendás kívándorol (Tárca)

*Képek a szegedi korzóról és a DAC
turautjáról, versek, tréfák, karcolatok,
színházi és társadalmi riportok, stb.*

14. sz.

3

Magyar Kender-, Len- és Jutáipar Részvénytársaság

Sürgőnycim: VULPES SZEGED
Telefon: 19, 592, 755.

Megérkeztek G.F.B. gyártmánya **kötöttáru** különlegességek
mellények, jumperek, pulloverek és kabátok. **rendkívüli olcsó árakon**
A tavaszi divatujdonságai
POLLÁK TESTVÉREKNÉL Széchenyi-tér és Csekonics-utca
G. F. B. gyártmányok gyári lerakata.

A haladó magyar középosztály folyóirata a

SZÉPHALOM

Megjelenik Szegeden. -:- Előfizetési ára egy évre 10 P.

Homolóra

Illusztrált társadalmi, színházi és művészeti hetilap -:- Felelős szerkesztő: Magyar László

Előfizetési díj egy hónapra 1'60 P. negyedévre 4'60 P. fél évre 9- P. egész évre 18- P.
Szerkesztőség: Oroszlán ucca 4. III. em. 9. Telefon: 18-12.
Kiadóhivatal: Tisza Lajos-körút 71. szám. Telefon: 8-95.

M e g j e l e n i k m i n d e n s z o m b a t o n d é l u t á n .

Porváros

Szegény székely nép...

Erdély vizitelt Szegeden a múlt héten. Elhozta, elküldte ide a szívét, a lélkét, eltitkolt, béklyóba vert fájdalmát, fájo reménységét, hitét, igazát, multját, jövődjét.

Cegléden kétezer ember várta az erdélyi írókat, Erdély követeit, zeneszóval, lobogóval, ujjongó örömmel, igaz, szent lelkesedéssel.

Porváros álmosan fogadta őket. Az állomás néptelen volt és néma, a városba vezető ut közömbös, a szívek ablakán nem nyílt fel a zsalugáter.

Nemrégén egy főherceg érkezett Szegedre. Az állomás épületét zöld gallyakkal díszítették fel és biborszőnyeggel borították be a peront a vonattól egészen az autóig.

Nemrégén görög urak látogattak ide, kereskedők, képviselők, fogadtatásukon megjelent az egész magisztrátus.

Nem régen olaszok vizitáltak. Kedvükért olasz beszédeket magoltak be az illetékesek.

Most magyarok jöttek, székelyek. Írók. Költők. A magyar élet büszkeségei, remény-

segei, vigasztalói. Magyar érzést, székely reménységet hoztak magukkal a gránicon túlról. Néhány szegedi újságíró és néhány lelkes diák ölelte csak őket a szívére. A város megvacsoráztatta őket szerényen, hivatalosan. Talán tószt is volt ezen a vacsorán, de szomorking egészen biztosan.

Csak székelyek voltak, csak megkötözött, elárvult, elszakított magyarok, akik átjöttek, átszöttek rokonlátogatóba. Szeretettel jöttek, hogy megnézzék a gazdag rokont, akit régen láttak és bizonyítsák, hogy megvannak még, hogy szívük, lelkük tele van tavaszvárással.

Ugy fogadtuk őket, mint ahogyan a gazdag, pocakos, nyugodt-álmú rokon fogadja a szegényt, az éheset, a reménykedőt. Hűvösen, előkelően, lelkesedés nélkül, szinte nehezen titkolt bosszankodással.

Nekik szentség a magyar szó. Életüket, vérüket, szabadságukat, kenyérüket áldozzák fel érte.

És nekünk nem volt sem magyar szavunk, sem virágunk, sem muzsikánk a számukra.

Ha nem Erdélyországból jöttek volna, ha görög, vagy talián szóra vágyakoztak volna, megadtuk volna nekik.

Nem kaptak semmit, csak egy kiadagolt vacsorát, amelynek langyos volt a bora és elhült az étele.

Szégelyhetjük magunkat!

Alkonyórán

A nap lemenvén, újra este lesz már,
(A bujdosó az ablakra tekintget.)
Lábad tovább is árva gödröket jár,
Bemocskolod frissen felöltött inged.

Megszoktad már a szenvedést s a harcot
És semmi új sem érhet általuk már,
Az éjszakát újra csak átal alszod,
Ahogy már annyi évet átaludtál.

Hazudnod sem kell — nincsen senki már ma
Ki hinne még szavadnak és szivednek,

Megfojt a csend, — unottá tesz a láрма,
És mindenütt lenéznek és kinevetnek.

Bár merre tér is, mindig ugyanaz vár,
Gyermek leszel, ahogy az est leszállott,
Béredből minden fillért visszaadtál
És kifosztottak búsló betyárok.

A nap lemenvén újra este lesz már.
Oly fáradtan, mint eddig soha tán még,
Tudod, hogy mindenütt csak feszület vár,
S meghalsz a multad fájó sóhajáért.

RAB GÉZA.

A lengyel trónkövetelő Ujszegeden él és a Homokóra utján Pilsudszkynak üzenetet küld

Karpinszky Lajos csak a kedvező időpontot várja, hogy elfoglalja a lengyel trónt

Szegeden igen sokféle ember lakik. Hírességek. Művészek. Törpe és óriás szellemi akrobaták. Hóhérlöltek, hősök, öngyilkosok, becsületes emberek és szélhámosok, de azt még e sorok sok mindent látott írója sem hitte, hogy városunk árviztől sujtotta falai között mély hódolattal üdvözölhesse a lengyel trón várományosát.

Trágyahordás közben akadtunk rá

ujszegedi kertjében. Valódi lengyel. Amint a kis gödrökbe trágya közé helyezi el az elvetendő magot, meglátszik a mozdulatán, hogy a régi vér még mindig uralkodik felette. Az ujjai is olyan majestétikusan ölelik körül a krumplit, mint valaha ősei a legfinomabb művi csesebecsékkel babrálgattak.

Karpinszky vagyok...

— Sokat hallottam Ön felől, engedje meg, hogy a lengyel trón...

— Igen, vág közbe fensőbbiséggel, — már maga is tudja? Nade, hiszen ez természetes is — magyarázza szinte önmagának, aztán hirtelen az ásóra néz, amelyre mint egy hadvezér a marsallbotra, támaszkodott. Hirtelen

elmosolyodik. Ez a mosoly is fenségesnek tűnik.

— A kollégám, a Vilmos, fát vág Dornban. Mi, trónvárományosok, ugylátszik megtaláltuk kapcsolatainkat az isteni természethez, — jegyezte meg. Majd karonfogott és elvezetett a sarki kocsmába. Utközben mutatkoztunk be egymásnak.

— Karpinszky vagyok, sok érdekeset fog hallani tőlem, — nyugtatott meg.

Meszaliánsz, átok, bomba, kés, vesztett csata és minden.

Karpinszky bácsi pálinkát iszik. Borovicskát.

— Ez is régi hazámra emlékeztet — csetint a nyelvével, amint az illatos fenyőpálinka tovacsuszik a garaton. Aztán mellém ül és rendbeszedi gondolatait.

— Tudja, politikai bonyodalomtól félek...

— Ne tessék — vigasztalom meg, de aggodalmam feleslegesen bizonyult. Már ömlik is a szó, miként a víz áradása, de előbb még egy borovicskát rendel.

Széles, nagyszerű gesztussal végre megtöri várakozásom feszült izgalmát.

— Az egyik úkapám feleségének, aki lengyel hűbérur volt, *tizennégy fiugyermeke született*. Érti-e tizennégy, az áldóját! — csap tenyerével az asztalra. Mind a tizennégyből híres ember lett. Az egyiken átok fogant meg. *Költő lett belőle*. Lemberg főuccáját őrola nevezték el. A másikat bomba pusztította el, a harmadikat kés, a negyedik meghalt Osztrolenkárál fiatalon, az ötödik később a hohendeutschmeisterek ezredele lett. Ez áruló volt! A hatodik megnősült. *Ez elvett egy lengyel bárónőt, aki vérségi kapcsolatban állt az utolsó lengyel uralkodó házzal*. Ezekből származom én. A nagyapámnak, aki összeesküvő volt, menekülnie kellett Lengyelországból. Négyezáz lengyel remes szökött át ekkor Magyarországra. Köztük volt az apám is. Így történt ezután, hogy mindaketten beálltak honvédnek és együtt harcoltak Branyiszkónál és a sveháti csatában meglobogtatták a lengyel vitézség zászlaját. De soha sem szüntek meg maguk számára követelni jogos birtokukat, *a lengyel trónt*.

— És Karpinszky ur nem tett lépéseket ez irányban, mint törvényes jogutód? — kérdeztük tőle.

Félek, hogy Pilsudszky fülébe jut
Hangját, amely előbb a jog és igazság hi-

hetetlen erejében lángolt, hirtelen leejtette.

— Félek, — mondja szinte suttogva, — hogy Pilsudszky fülébe jut és akkor még rehezebb lesz a sorom. De máskülönben én jó hazafi vagyok. A lengyel nép nyugalmát nem háborithatom meg. Érzem, hogy a történelmi pillanat még nem érkezett el, de tudom azt is, hogy az idő már *nincsen messze*.

Kineveztek udvarnagynak.

A harmadik borovicska után királyi kegyben részesültem.

Sokáig habozott, hogy miféle címet és jelet is ajándékozzon nekem.

— Már mindent elígertem, — mentegetőzött, — de hóp! Magának adom az udvarnagyi állást, — eszmélt fel. Így is bucsuztunk el egymástól.

Azért megrémitem Pilsudszkyt.

Égész a kocsmajaítóg kisért. Aztán leereszkedően a kezét nyújtotta.

— Hát melyik lapba írja meg, öcsém uram? —

— A Homokórába, — feleltem én.

— Hát akkor ügyesen írja meg, mert elküldöm Pilsudskynak, hadd ijedjen meg a nyavalyás! — dörögte utánam uralkodói hangon.

Cs. Gy.

Bacillus lett az óvadékból

Az ujszegediek öt filléres husvéti piros tojása, amelyért néhány évtizeddel ezelőtt ötven aranykoronát fizettek

Ezelőtt néhány évtizeddel Kállay főispán kezdeményezésére, a városi magisztrátus elhatározta, hogy a zombékos, vizállános, rossz kigőzölgésű Ujszeged területét parcellázza és azon valamelyes kulturát teremt. A telepítés valóban eredménnyel is járt és a város szívéhez közelfekvő területeket valóággal elkapkodták. Azt hitték ezek a jámbor gyarmatosok, hogy a magisztrátus segítségével egy rendezett, kövezett, jól világított ivóvízzel ellátott kertváros alapjait vetették meg. A bérösszegek is igen magasak voltak a terü-

let használhatóságához mérten.

Ötven aranykorona óvadék.

Egy parcella után minden bérlőnek az évi bérösszegén kívül még *ötven aranykorona óvadékot is letétbe kellett helyeznie*, amely összeget a város pénztára a Szegedi Bank-egyesület mint Szövetkezet kezelésébe adta át. A többszáz bérlő óvadékából ilymódon tekintélyes összeg futott egybe. Ez az összeg néhány évtizeddel ezelőtt egész vagyont jelentett.

Jön a háboru.

Csaknem husz esztendeig forgatta ezt a tőkét a bank, mignem beütött a háboru. A négy és fél százalékos kamat mellett az ujszegedi szegény kispolgárok óvadéktőkéje megduplázódott. Az összeomlás azonban nem hagyta érintetlenül a letétbehelyezett óvadéktőkéket sem, mert a Bankkegyesület megszűnt, illetőleg teljesen beolvadt az Angol Magyar Bankba, amely a Bankkegyesületet minden aktív és passzív vagyonával átvette.

Letelik a bérlet.

Három esztendővel ezelőtt telt le az első bérleti időszak, amely után a város örökbérlet formájában az ujszegedi telkeket meghagyta régi tulajdonosaik kezén. Ez alkalommal átvizsgálták az óvadék összegek helyzetét. Kisült, hogy a Bankkegyesület által husz éven át kezelt és kamatoztatott közvagyon teljesen elértéktelenedett.

Visszaadják a betéti könyveket.

Mit tett tehát a város tanácsa? Körlevélben tudatta a többszáz ujszegedi bérlővel, hogy betétkönyvét a város pénztáránál felveheti és az érte járó összeget az Angol Magyar bank pénztáránál megkaphatja. Az ujszegedi bérlők természetesen megörültek a nem várt ajándéknak. Hiszen ötven aranykorona nagy pénz, bár mégsem akkora, mint amennyit ezelőtt esztendővel jelentett.

A bank öt fillért fizet az óvadékért.

Amilyen nagy volt egyesek korai öröme, éppen olyan váratlan volt a csalódás. Az

Angol Magyar Bankban a következő formában tájékoztatták az érdeklődőket:

— A Bankkegyesület sajnos nem kamatoztatta megfelelő hozzáértéssel a letétbehelyezett tőkét, *ugyhogy az teljesen elértéktelenedett.* Az Angol Magyar Bank azonban készséges örömmel teljesíti a betevők óhaját és az ötven korona jelenlegi értékét kifizeti, amely ma pontosan

öt fillért tesz ki.

Igy lett bacillus az óvadékból.

Csalódás után jön a csapás

A baj azonban rendszerint nem szokott egyedül járni. A város hatósága újabb megfélemlítést is tartogatott az ujszegedi földbérlők számára. A torony alatt úgy vélekedtek, hogy mivel a régi óvadék értéke megsemmisült, azt pótolni kell. Természetesen a bérlő kötelessége ez. Egyesek már meg is kapták a város felszólítását, amelyben az áll, hogy a bérlők

harminc pengő új óvadékösszeget fizessenek be a város pénztárába.

Per a város ellen

Az ujszegediek azonban nem akarják anynyiban hagyni a dolgot. Tekintettel arra, hogy az óvadék összeget a város pénztárába fizették be, — egyesek úgy vélekednek, — hogy annak értékéért a város felelős és elhatározták, hogy annak aranykoronában való megfizetéséért perelni fogják a várost.

Szeged husvéti szenzációja

a

Dr. Salgó és Társa Dívatáruház

8 kirakata.

A kalocsai polgármester meglepetése a DAC-túra résztvevői számára

Kedves epizódok a kétnapos autóturából

A Délmagyarországi Automobil Club virágvasárnapi és hétfői turautja bizonyára sokáig kedves emléke lesz a tura résztvevőinek. A kétnapos kirándulás a legszebb, a legstiliszerűbb start volt a fiatal klub további működéséhez és nagyszerűen sikerült minden vonatkozásban. Talán most még, közvetlenül a hazaérkezés után, fel sem lehet beszélni a tura jelentőségét, annyi azonban bizonyos, hogy a DAC ezzel igen nagy szolgálatot tett a motornak a délmagyarországi városokban.

A tura megrendezése is bámulatosan ügyes volt. Semhol semmi zavar, semmi zökkenő, semmi kisiklás, amely megzavarta volna a kirándulás mindvégig kellemes hangulatát. Még a véletlen is segített a rendezőknek,

lehet oka. Jóelőre beszervezte az egész száz kilométeres utvonalat. Minden faluban, minden városban várták a turázókat szeretettel, lobogókkal, virággal, zeneszóval.

Shvoy tábornok vezérkarában alapos munkát végeztek *Matolcsy Elemér*, *Pisztray Géza* és *Jakob Ödön* századosok, akik gondoskodtak arról, hogy a turázók kellemesen fus-
sák meg az előre elkészített terv szerint az utat.

Útközben több műsoronkívüli kedves esemény is történt, amely szintén hozzájárult a jó hangulat kialakulásához. A résztvevők megállapítása szerint ebből a szempontból *Kalocsáé a pálmá*. Az érseki városba virágvasárnapján délelben érkeztek meg az autók. A

A DAC virágvasárnapi turautja.

Középen, az autóra támaszkodva dr. Shvoy Kálmán tábornok, tőle balra dr. Csikós Nagy József, *Matolcsy Elemér* százados, *Csathó Gyula* százados. Az autó lépcsőjén *Jakob Ödön* százados ül. Az autóbá a Magyar Thouring Club hölgyvendégei. A felvétel a bajai országúton készült.

(Magyar László felvétele.)

mert eltekintve néhány elkerülhetetlen gumidefektustól, komolyabb baleset nem fordult elő a közel száz kilométeres uton egyetlen autóval sem.

A tura sikerében a főérdem dr. Shvoy Kálmán tábornoké, a fiatal klub agilis elnökéjé, aki lelkes vezérkarával jóelőre elkészítette a kirándulás esatatervét egészen a legapróbb részletekig. Pedig a feladat kényes volt, nagyon sok érzékenységgel kellett számolni, nagyon sok mellékszempontot figyelembe vennie. De az összes felmerülő problémákat tökéletesen megoldotta, panaszra senkinek sem

kis város házain zászlók lengedeztek, az utcákat ellepte az éljenző kíváncsi tömeg. A tura vezetősége először a város derék polgármesterét látogatta meg, azután pedig az érseknél tisztelgett. A polgármester rögtön a megérkezés után közölte a vezetőséggel, hogy a Magyar Királyi vendéglő nagytermében ebéd várja a turázókat. Ez kellemes meglepetést keltett mindenkiben, mert nem számított senki ilyen nagyarányu vendégszeretetre.

Az ebéden megjelent a polgármester is, aki pohárköszöntőt mondott a pompás sült után Shvoy tábornokra. Rövid, szellemes be-

szédében kijelentette, hogy Kalocsa, ha tudta volna, hogy a turában *hölgyek is részt vesznek*, azok számára külön meglepetésről gondoskodik, de Shvoy tábornok itt mulasztást követett el, mert nem értesítette a város hatóságát a hölgyek érkezéséről.

A köszöntőre Shvoy tábornok válaszolt. Azzal kezdte, hogy *Kalocsán őt nem nagyon ismerhetik*, mert ha ismernék, akkor a polgármester ur nem vádolta volna meg a mulasztás elkövetésével. Az ebéd publikuma természetesen harsogó kacagással honorálta Shvoy tábornok szellemes huszárvágását. A tábornok ezután hálás szavakkal köszöntötte meg a polgármesternek azt a nem remélt fogadtatást, amely ebben a magyaros megvendégelésben nyilvánkozott meg.

Mindenki helyeselt, mindenki érezte azt a hálát, mely a tábornok szavaiból a polgármester és a kis érseki város felé áradt. Az arcok azonban hosszúra nyultak az ebéd végfelé a csudálkozástól, amikor *megjelent a szépen földszittet étteremben a vendéglő főpincére és megkezdte a vendégektől az ebéd, a teríték árának beszédését.*

— Hát ezt bemondom, ha hazaérkezünk a szegedi polgármesternek — ígérgette az egyik turázó — Kalocsa példájából tanulhat Szeged is, megtanulhatja a sokat hanytorgatott bankettezés legegyszerűbb és legolcsóbb módját.

Az egyik roszmájú újságíró viszont azt találta ki, hogy a kalocsai polgármester a banketten Shvoy Kálmán vendége volt. Ebből természetesen egy szó sem igaz.

A tura legbüszkébbé Fabritzky Istvánt, a répszerű szegedi motorembert tette. Egy izzási polgártárs Rothermerének nézte Fabritzkyt és nem tágitott mellőle egyetlen percre sem. Fabritzkyt azóta „lord urnak” titulálják a motorosok.

Hanem a sajtó majdnem megjárta a turával. Shvoy tábornok a legnagyobb gonddal ügyelt arra, hogy a turán résztvevő újságírók mindennel meg legyenek elégedve. A leggyorsabb járatu Diattót rezerválta számukra, amelynek vezetője Csathó Kálmán százados, a honvédelmi minisztérium autó-

osztályának egyik vezetője volt. A legbiztosabb kezű vezetők közül való. A véletlen mégis úgy hozta, hogy ezt az autót érte a legtöbb baj az uton. *Kilenc gumidefektet* kapott Szegedtől Kalocsáig, egymaga többet, mint a többi harminc együttvéve. Ki is állították Kalocsán a sorból és az újságírókat a mertőautóba szállásolták el Kecskemétig. Shvoy tábornok Kecskemétről táviratilag rendelt új autót a sajtó képviselői számára Budapestről és az új autó, hatalmas, erős, hatülékes Diattó, a hajnali órákban meg is érkezett. Az út második felében jóvátette okvetetlenkedő kisöccsének minden bűnét. Gyönyörűen futotta meg azt a háromszázegyházi kilométert, ami még hátra volt az utból, az újságírók büszke öröme.

Makón olyan nagy szeretettel fogadta Purgly főispán a turázókat, hogy azok nem futhattak be menetrendszerint Szegedre. Harminc perc volt a késés a jó makói tea és sütemények miatt.

Este befejezésül a DAC adott vacsorát, amely állítólag másnap reggel nyolc órakor még mindig tartott. A kétnapos turaut annyira kellemes volt, hogy a turázók fáradhatatlanul tudtak utána még tizenkét óra hosszúig — vacsorázni, függetlenül a kalocsai diszebedtől.

A Szegedi Szemle

GERŐ DEZSŐ

politikamentes, tisztán városfejlesztési problémákkal foglalkozó hetilapja Szeged egyetlen ilyen természetű orgánuma

Megjelenik minden hétfőn.

Kapható a Nemzeti Sajtóvállalat uccai újságbódéiban.

Játékszin

A Homokóra színházi melléklete

SZINÉSZ-PORTRÉK.

Szakáts Zoltán

A modern fiatalokhoz tartozik. Játékában nem kultiválja a régimódi émelygős játékmodort. Szakitott a Király Ernő hatása alatt felnőtt bonvivánok stílusával: az ágálással, a nevetségesen pathetikus hanggal, mindezzel, ami ez iskola szerint csak jól öltözött, szép fiút visz a színpadra igazi ember helyett. Elve az, hogy a bonviván-szerepeket is úgy kell játszani, mint a prózát. Éppen ezért, ha-

bár operettszínész, jobban szereti a prózát operettbeli szerepeinél. Leginkább a szalon-bonviván szerepeket kedveli, mert ezeket jobban megérzi. Nem irtózik a humortól sem, de csak a szalón keretein belül. Azokat a szerepeket játsza ambícióval, amelyekből valami figurát lehet kihozni. A karakter-ábrázolás utáni vágyában benne van a prózai szerepek utáni vágyakozása.

Iskoláit Nagyszebenben, Pesten és Kolozsvárott végezte. Kolozsvárott a piarista főgimnáziumban érettségizett. Szülei ekkor már Magyarországon laktak és érettségi után teljesen egyedül találta magát, mert ezekben az időkben Erdély és Magyarország között megszakadt minden forgalom.

Gyermekkori vágya volt a színpad, de erről sohasem mert otthon beszélni, mert szülei nagyon konzervatív szelleműek voltak, akik a színészen nem láttak mást, mint bohócot, csepi-rágót, cirkuszi kóklert.

Mivel nem tudott szülei után jönni, pénze meg nem volt, Nagyszebenbe utazott, ahol egy német társulatnak lett a tagja. Leo Bauer igazgatása alatt egy évig játszott a szászoknak. Itt tett szert meg végkép a színészpályára. Ha gyermekkorában csak vágyódott a színpadra, ez után az év után már minden erejével akarta is.

Egy év után Pestre utazott. Szülei előtt letagadta Leo Bauert és édesapja kívánságára beiratkozott a közgazdasági egyetem, a közigazgatási szakára. Nyolc féléven keresztül állandóan csak beiratkozott, de egyetlen félévet sem hallgatott le. Aztán katona lett, tagja az Egyetemi-zászlóaljnak.

Leszerelés után végkép szakított az egyetemmel és Rákosi Szidi iskolájába került. Itt prózai színésznek készült és hogy még sem lett az, csupán a véletlen mulott. Az iskolában ugyanis nem volt énekes növendék és Rákosi Szidi kérte, hogy ő játssza el Lilit. Tiltakozott ellene, végül is a sok kapacitálásnak engedett. Rákosi Szidi ettől kezdve mindenáron énekest akart belőle csinálni. Pedig ő nem akarta.

Édes Szidi néni, miért legyen én bonviván, mikor az mindig olyan egyforma? — panaszkodott Rákosi Szidinek.

Az iskola elvégzése után azonnal szerződött a Király színház. Hároméves szerződést kapott. Családja csak ekkor nyugodott bele a választásába.

1924-ben kezdte meg működését a Királyban. Másodszereposztásban játszta itt az Annabát, a Marica grófnő, a Régi jó Budapest, a Királyné rózsája főszerepét, de játszott első szereposztásban is, mint pl. a Rose-Marie-ben.

A Királytól került 1928-ban Tarnay Ernő igazgató ajánlatára a szegedi színházhoz. Itteni nagyobb szerepei: Mersz-e Mária, Az utolsó Verebélylány, Éva grófnő, Eltörött a hegedűm stb. A következő prózai darabokban is játszott: Színház, Fekete lovas, Tüzek az éjszakában.

A szegedi közönség nagyon megszerette ezt a színpatikus, elegáns igazi úri-fiút.

Kinek mit hoz a nyuszi Husvétra

— Egyedüli hiteles jelentés —

Alább közöljük azokat az ajándékokat, melyekkel a figyelmes nyuszi husvét reggelén be fog kopogtatni minden színész ajtaján. Az ajándékok kiválasztása szegényt kényes probléma elé állította, végre is úgy sikerült a megoldás, hogy azt hiszi, mindenhová a legtesthezállobbat fogja szállítani.

Tarnay Ernőnek: egy új tábornokot. Kardosat . . .

Dayka Margitnak: Valami ügyes szanálási tervezetet.

Sziklai Jerőnek: Ujabb képviselőválasztást.

Páger Antalnak: egy jobb lilomot és Makó városi diszpolgárságát.

Bojár Lilinek: egy His Maister gépet. Jutányosan.

Szórád Ferencnek: bariton hangot,

Földényi Lászlónak: egy pakli rómi kártyát.

Paskay Magdának: legalább háromszavas szerepet.

Szakács Zoltárnak: Még egy legénybucsut.

Veszely Pálnak: egy csomó gilisztát picézéshez.

Keleti Erzsinek: csupa szögletet, á lá marionette.

Lamberg Rózinak: egy Punkt-Rollert.

Görög Sándornak: a zsebkönyv 10.000-ik példányát.

Pártos Klárinak: egy farkas-kutyát.

Futó Klárinak: egy boros hordót.

Gaizler Lolának: A milanói Scala színház szerződési ajánlatát.

Vándor Andornak: A Szerzők Egyesületének üdvözlétét.

Nagy Györgynek: csupa szemüveges szerepet és egy vak kiadót.

Szilassy Gyulának: egy igazi szerelmeslevelet. Hadd örüljön.

Harmath Hildának: egy Ács Tibor festményt.

Tolnay Andornak: egy főhadnagy bajtársát, akivel viszármélekezhette a szép haretéri napokra.

Vágó Arthurnak: egy kényelmes zsöllyét a törvényszéki tárgyalásra.

Peéry Pirinek: csengő orgánumot.

Kormos Margitnak: tölgkoszorut a homlokára.

v. Végh Kálmánnak: Alapi-szerződést.

Hercegh Vilmosnak: egy Bástyá győzelmet.

Kovács Károlynak: dajka-meséket. Kötvé.

Bihary Sándornak: egy koresmát.

Arany Józsefnek: nem akarjuk ilkommodálni.

Patkós Irmáinak: opera szerepeket.

Friedl Frigyesnek: magyar szótárt.

Beck Miklósnak: elejtett hangjegyeket csokorba fűzve.

Keleti Lajosnak: egy hü barátot.

Szilágyi Aladárnak: jubileumot.

Szegedi lány nyerte az Európa-szépségversenyt

Gerő Dezső, Lugosi Döme és Friedl Frigyes színesjátékában, mely május elején kerül bemutatásra

Eredeti bemutató lesz ismét Szegeden, még még pedig helyi szerzők darabja kerül bemutatásra, ha ugyan valami különösebb ok meg nem gátolja a tervbevett előadást.

Miss Szegedet a szerzők, Gerő Dezső, Lugosi Döme és Friedl Frigyes egy hónappal ezelőtt nyújtották be az igazgatóságához. A tárgyalások is megindultak, úgy hogy ma már komoly akadálya az előadásnak nincs. A darab kiállítása anyagiakban nem erőlteti túl a színházat és a legpesszimistább vélemény szerint is meghozza a darab az invesztált költségeket.

A szerzők Szegeden jói ismertek. Gerő Dezső, a Szegedi Szemle szerkesztője nem ujjra a színház világában. Több szindarabot és filmszcenáriomot írt már. Lugosi Dömének Miss Szeged nem az első színpadi műve. Friedl

Frigyesről mindenki tudja, hogy nemcsak jó karmester, hanem kiváló komponista is.

A Homokóra munkatársa felkereste a szerzőket, hogy darabjukról egyet-mást elmondjanak.

Gerő Dezső a következőket mondotta:

— A darab megírásához az ötletet a nemrég lezajlott Miss Magyarország választás adta, főleg pedig az, hogy a győztes vidéki lány volt. Arra gondoltam, hogy milyen jó lett volna, ha a Miss Magyarország és később Miss Európa történetesen szegedi lány lett volna. Ebből a gondolatból keletkezett a darab.

— Miss Szeged meséje abból indul ki, hogy a győztes szegedi lány lett. Hazajövet óriási ovációval, ünnepléssel, lelkesedéssel fogadják és elhalmozzák ajándékokkal. Egy-egy kép-

pet ad mindenki Miss Szegednek, hogy ezek-
kel ékesítse fel hajlékát. A képek mind sze-
gedi vonatkozásuak és adják a tulajdonké-
peni anyagát azoknak a színes képeknek,
amelyek aztán a darab keretében megleve-
nednek.

— Ilyen képek lesznek: Mátyás király,
Kossuth Lajos, Tömörkény István, Dankó
Pista, az árvíz jelenet és egy víziószerű kép,
amely némi revüszerűséget is fog adni a da-
rabnak: a Széchenyi-tér réhány évtized
mulva.

— Az egyes képeket Lugosi Döme és én
irtam. A darab a színház egész művészi sze-
mélyzetét igénybe veszi. Nagy szeretettel dol-
goztunk a darabon, amely tele van romanti-
kával, poézissal, könnyel, mosollyal.

— Az a meggyőződése, ha tényleg si-
kerül előadatnunk a darabot, hogy a közönség
meglátja és értékeli azokat a szépségeket,
melyeket igyekeztünk belevinni a darabba.

Lugosi Döme, a másik szerző így nyilatko-
zott:

— Miss Szeged igyekszik majd megszerez-

ni a közönség érdeklődését és szeretetét. Az
egyes képekben valóságos történelmi magból
indultunk ki; mint pl. a Mátyás király kép-
ben, vagy a Kossuth jelenetben. Természete-
sen ezeket a történelmi képeket színpadképe-
sé kellett tenni, ezekhez aztán felhasználtuk
az egyes személyek köré nőtt legendákat.

— Ami a várható sikert illeti, erre vo-
nakozólag nem mondhatok semmit, ámbár
tisztában vagyok a közönség igényével és iz-
lésével, mert a legjobbnak hitt darabbal is
történhet valami baj.

Friedl Frigyes, a komponista ezeket mon-
dotta:

— A Miss Szeged zenéjét csak részben
komponáltam, mert felhasználtam érintetle-
nül a régi népdalokat és a Dankó-nótákat. Ne-
kem van egy pár eredeti betétem benne, így
egy tágó, csárdás, keringő és más zene is.
A darab 3 felvonásból, 7 képből áll, elő- és
utójátékkal.

— Ha a darab színrekerül, az csak május
felé fog megtörténni, de hogy milyen siker-
rel, azt senki sem tudja.

Fel kell itt melegedni a közönségnek, mert 8 kazánal fűtik

Koromsötétben botorkálunk le a színház
pincéjébe. Fönn, a színpadon épp most kez-
dődik A csikágói hercegnő előadása. Szédü-
letes kortreszt: fönn

csillogó, ragyogó bár, pompa, fény
és itt lenn:

**börtönfalak, szegletek, hajlások,
sötét lyukak, melyeknek semmi
rendeltetésük nincs, kiugrások,
beszögelések, pillérek, monumen-
tális vastraverzek, kazánok, por,
hőség.**

Labirint, ahonnan még Ariadne fonalával
sem lehetne kijutni.

Szűk folyosó vezet a kazánházba, ahol négy
kazánajtó vöröslik. A fűtő épp most lapá-
tolja a kazánok torkába a szenet. A meleg
levegő pedig rohan föl a színházba, ahol a

közönség kipirulva legyezi magát. Négyszáz
mázsza szén fogy el havonta, ennyit esznek
meg a kazánok.

Fel kell itt melegedni a közönség- nek

— mondja a fűtő — alájuk tüzelek erősen.

Ugy gondoljuk, hogy gyengébb daraboknál
külön utasítást kap az erősebb fűtésre.

Most is, hogy ott fenn A csikágói hercegnő megy, erősen fűt.

Egymásután teljeskázza lát a raktárból a
széntömegeket.

A raktárba vezető ut egy helyen megsza-
kad. Mély árok felett deszkapalló vezet to-
vább.

Az árok sötét, félelmetes, fenekén talajviz csillog.

Ez a rész oly mélyen fekszik, hogy ide gyűl

ösze a talajviz. Időnként annyira felgyülemlik, hogy szivattyuzni kell.

A sötét lukak tömege következik. Rosszszagu pinceoduk, melyekben ócskavas, rongy és más lim-lom fekszik. Egyik vasajtóból a másikba nyitunk, egyik sötét kamrából a másikba botorkálunk.

Olyan ez a földalatti színház, mint valami civilizációs kamra: tele van borzalommal, misztikummal, sötétséggel.

Hát bizony egyedül nem igen mer az ember erre járni, — mondja a fűtő. Könnyen el is lehet tévedni. Én egyszer vagy tíz percig botorkáltam, míg megtaláltam a helyes utat.

Visszafelé jövet szemünkbe ötlök a kazánok fölött a hatalmas ventilátor. Nyáron ezzel hűtik a színházat. Ez a szerkezet kergeti nyáron a hideg levegőt ezekbe a csövekbe, melyek ilyenkor a forrózt szállítják.

Ez a fűtő nagyon járatos lehet a színdarabok körül.

Fenn most kezdődhet a második felvonás és ő lélekszakadva, még egyszer annyi színet dob a kazánokba, mint másor.

Világos, tiszta helyiségbe érünk. Ez a lakatos műhely. Az egyik sarokban egy egész modern vaskazán áll. Ez gőzzel fűt. A harmadik fűtési módszer a színházban a gázkályha, eltekintve attól, hogy rendes kályhával is fűtenek néhol.

Szűk folyosó visz a gázórákhoz. Különálló helyiségbe van elhelyezve a két ember nagyságu óra. Gyenge gázzag érezhető. Nem volna jó itt elaludni.

Sötét folyosókon kanyargunk a kijárat felé.

Az ember önkéntelenül is a boltozatot vizsgálja.

Mennyire lenn vagyunk itt és micsoda súly nyomja ezeket a falakat! Négy emelet, meg rakva emberekkel. Ha csak az embereket számítjuk, akkor is 84 ezer kilogramm nehezedik a boltozatokra. Hol van még az épület és a berendezés súlya!

Meggyorsítjuk lépteinket.

Amióta itt lenn tartózkodunk, híre sem láttuk a színházak kísértetének. Ugyanis minden színház pincéjének megvan a kísértete (lásd: operaház fantómja), aki aztár ijeztgeti a jámbor lelkeket. De itt sehol semmi. És a fűtő sem beszél róla.

Megkérdezzük.

— Hát kérem mondják,

hogy megfordul itt egy pár nagy szellem,

mint Shakespeare, Moliere, Katona, Madách, stb.

— És maga nem fél?

— Én félek?

Mit csinál olyankor, amikor ezek a nagy szellemek megfordulnak itt?

— Megteszem, ami tőlem telik.

Erősen fűtök olyankor.

(L. külön utasítás.)

Néhány szó A csikágói hercegnő bukásához

Mindenki, aki csak valamit is ért a színházhoz, előre látta a kudarcot. Ez a darab Pesten megbukott, meg kellett buknia Szegeden is. Miért kellett tehát előadni? Azzal a költséggel, amit ebbe a darabba beleöltek, lehetett volna valami irodalmi értékű prózát is adni. Mindig azzal érvelnek, hogy csak operett kell a közönségnek. Ime, egy operett, amely nem kellett.

*

Riktán születik olyan operett, amelyekben cunyi rossz szerep van, mint A csikágói hercegnőben. Hercegh, Veszely, Vágó, Páger küzködtek egy darabig, aztán megunták a dolgot.

*

A csikágói hercegnőben felvonult minden ismert operett-figura, az agyaldagyult pénzügyminisztertől a hódító megjelenésű szegény balkáni trónörökösig.

*

A zenéjében is felvonult a régi Kálmán-ope-

rettek ize. Egyébként úgy éreztük, hogy Kálmán Imre komponálás közben folyton ásitott. A közönség ezt az előadáson tette.

*

A legnagyobb sikere a gyermekszereplőknek volt. Egyedül ők játszottak szívvel. Ha a darabnak további előadásokon is lesz publikuma, azt a gyermekeknek köszönheti a színház.

*

Grünwald és Brämmer a legtehetségtelegebb szövegíróknak bizonyultak. (Nem most először!) Borzasztó fejtörésükbe került ennyi sok rossz jelenetet összeütni.

*

Stella Adorjánt illeti a köszönet a darabban előforduló szellemességekért. Kevés köszönet illeti.

*

Dayka Margit volt az, aki derűt, — igazán derűt, — vitt a színpadra. Övele egyébként érdekes eset történt. A próbán gerincficamodást szenvedett, este azonban játszott. Természetesen fájdalmai voltak és ezért korántsem azzal a temperamentummal játszott, mint egyébkor szokott. Valamelyik kritikus másnap pedig megdicsérte, hogy lám milyen jó, hogy engedett a groteskségéből. Dayka elhatározta, hogy ezután minden fellépése előtt kificamítja a gerincét, csak hogy tessen a kritikusnak.

*

Egyetlen operett-premier, amelyik ismételtek nélkül zajlott le, sem a táncszámokat, sem az énekeket nem ismételtették. Természetesen a gyermekek jelenete kivétel volt.

*

A zenére vonatkozólag mondotta valaki:
— Erre a zenére a legstílusosabb kritika Az utolsó Verebély lány egyik slágere lenne.
— ?

*

Ez a zene nem zene, nem zene, nem zene...
A legérdekesebb, hogy ugyanakkor, amikor ez a darab Pesten és később Szegeden is megbukott, külföldön óriási sikert aratott. A magyar közönség büszke lehet az izlésére.

*

Harmath Hilda beszédjétől mindenki el volt

ragadtatva. Annyi bájjal játszott a jenki lányt, hogy az direkt sok egy milliárdos lánynak.

*

Tolnay ruháin meglátszott, hogy Pesten mennyire erőlködött a Király színház a külső fény emelésén. Hódítóruhák voltak, igazi balkán-trónörököshöz méltóak.

*

Tolnayval különben megesett az a furcsa dolog, hogy egy darabnak két premierjén is fellépett. Kétszer látta bukni A csikágói hercegnőt.

*

Miért kell egy balkáni milióban lezajló darab szereplőinek huszártiszti egyenruhában játszani? Miért kell a magyar uniformist összeházasítani mindenáron a Balkánnal?

*

Amint értesülünk, az igazgatóság lázasan kutat egy másik bukott darab után, mert meg akarja mutatni, hogy mit jelent az, ha a szegedi színház vesz a kezébe valamit. Ezek után az operett-szerzők között ilyen beszélgetések fognak lezajlani:

— Ugy érzem, rossz ez a darab. Itt bukás lesz...

— Nem baj. Ma már a bukott darabról nem szabad lemondani. Van az országban egy színház, ahol keresik a bukott darabokat...

Árverési hirdetmény.

Szeged szab. kir. város Zálogkölcson Intézeténél elzálogosított és le járt zálogtárgyak a Városi Árverési csarnok által (Nádor-utca 2., városi bérpalota)

1929. április 10-én délután 3 órakor kezdődő nyilvános árverésen eladatoknak.

Meghosszabbítások a Zálogintézet pénztáránál 1929 április 9-én délután 6 óráig eszközölhetők, az árverés napján azonban meghosszabbítások nem fogadtatnak el.

Szeged szab. kir. város
Zálogkölcson Intézete.

Szegeden járt a legkiválóbb Ady-szavaló

Zala Béla és Szántó György felolvasó körútjának Szeged lesz az első állomása

Az elmúlt hét csütörtök estjén ott volt a székely írók felolvasásán. Szerényen meghúzódott a közönség sorai között s örült, hogy kolozsvári bajtársai sikerre és megértésre találtak ebben az alföldi metropolisban.

Zala Béla.

A neve ma még talán ösmeretlen Szegeden, hiszen nem a reklámnak, hanem a komoly, törekvő munka embere, aki nem ösmeri a dolgok könnyebb oldalát és minden körülmények között kitart a magaválasztotta uton.

Nagy része volt az erdélyi magyar irodalom hatalmas fellendülésében és ma is egyik leghívebb katonája az erdélyi magyar írók, kulturájukért és magyarságukért harcoló bátor seregének.

Költő, színész, író és előadóművész.

Minden szavalóestje telt házakat vonz. Ady művészetét szebben és igazabban még senki sem tudta tolmácsolni és az ő szavalóművészetének köszönhető, hogy Ady bibliája lett Erdély szenvedő magyarágának.

Rokonai látogatására jött Szegedre s most mindössze egy napig lesz itthon, de amint beszélgetésünk során mondotta, nemsokára ismét eljön, hogy első szegedi előadó-estjét megrendezze.

A szegedi írókat és művészeket, Juhász Gyulán, Móra Ferencen kívül nem igen ösmeri, de nagyon szeretne megösmernedni velük.

— Juhászt nagyon szeretem, — mondja. Őt tartom a jelen legnagyobb magyar lírikusának. A versei nemcsak szépek, hanem melegség és szív is van bennük.

Az erdélyiek közül nem tudom, hogy kit hasonlíthatnék hozzá. Mi másképpen írunk, mint az alföldiek és ezért lehetetlenség párhuzamot vonni az alföldi és az erdélyi művészek között.

Minden sorából az önértzet ritmusai csendül, annak az ősi székely művészönértzetnek a ritmusa, amit földesimrék sohasem fognak

visszaadni s ami a magyarságra nézve több, szentebb és igazabb, mint a pesti nagyvállalkozók hazafiatlankodással körített irodalmi pamfletecskéi.

A tervei felől érdeklődöm és megkérdezem, hogy mikor akarja az első szegedi estjét megrendezni.

— Azt hiszem április közepe felé. Szántó György is el szeretne jönni s ezért lehet, hogy majd együtt tartjuk a bemutatkozásunkat.

Egy pillanatra megállunk és a sétálókat figyeljük.

— Milyen szépek a szegedi nők, — mondja elragadtatva, — szinte sajnálom, hogy holnap már el kell utaznom.

Viszontátásra husvét után, — mondja, — akkor kezdet fogunk.

Raz.

Bogár Bácsi!

Mindössze 41 éves volt, de legalább is hatvannak látszott. Az utóbbi időben a haja is ... erősen őszült arcvonásai komorak és zárkóztak voltak, csak a szemeiből csillogott valami szelid, kómikus jóság.

Talán nincs is olyan szegedi ember, aki n ismerte volna. Bő, garabonciás köpönyeget hordott, amilyent ma már senki sem visel és amit mindenki megbámult, mikor a Kárász-utcán végigsietett. Mert mindig sietett, mintha meg akarna szökni az emberek közül, hogy soha rá ne találjanak. Pedig szűksége volt rájuk, mint minden szegény művészembernek, aki nem akar éhen felfordulni, hanem minden eshetőséget latba vetve, csak azért is meg áll a lábán. Ez a sorsa minden magyar művésznek, ha öreg, ha fiatal. Ugy lehet, azért volt olyan sietős az utja, hogy

minél előbb végezzen vele. Utána jó volt betérni valamelyik árva kocsmába s egy pohár bor mellett egyedül lenni egy ideig.

A kocsmáros nem igen háborgatta.

Csak ritkán volt beszélő kedvében az öreg, olyankor is csak inkább a mások szavát hallgatta s ő beérte egy huncut, jószágos mosollyal.

Nem tehetett másképp, hiszen a legtöbb esetben, nem is tudta, hogy miről beszélnek, — süket volt.

Nem tartozott a nagy festők közé, de kétségkívül tehetséges művész volt, aki jobb sorsot is megérdemelt volna.

Pesten évekig dolgozott Benczur mellett és nagynevű mestere igen szép jövőt jósolt, tehetséges tanítványának.

Szegedre, körülbelül harminc évvel ezelőtt került és a süket művészyérek megszerette ezt a nagy csendes várost, ahol senki sem zavarta zárkózott magányában.

Esténként együtt borozgatott Tömörkénnyel és a többi akkori szegedi bohémekkel. A jó szegedi halászlére jól csuszott a homoki vinkó és Bogár bácsi hamarosan összebarátkozott a homoki borokkal.

A bornak mindent elpanaszolhat az ember, a süketet épp úgy megérti, mint a jó füleket és még csak nem is mosolyog az ember süketiségén. Nem kiabál, nem értelmetlenkedik s még csak nem is türelmetlen a hallgatóval szemben. Kint süvölthet az orkán, zuhoghat a zápor, a bor mindig felmelegíti az embert és a lélek jobban megérti Istent, mintha templomban ülne.

Eleinte, állatképeket festett. Ecsetkezelésében erősen követője volt Benczurnak és mindvégig hű maradt hozzá. Kisebb-nagyobb sikerei azonban nem igen jövedelmeztek és csakhamar kénytelen volt rátérni a magyar festő legtragikusabb útjára — **megrendelésre dolgozni.**

A művészi problémák és illúziók

iggyikkadnak ki művészelelkéből, hogy helyüket átengedjék a robotoló, száraz iparosnak.

Megrendelésre festette meg Bogár is a 13 aradi vértanú és még egy pár történelmi tárgyú képét, melyeken már mind csak a pontos iparos keze látszik, aki munkájában kitart a szokott sablonok mellett azok keretén belül, utat enged megrendelői laikus szeszélyének.

Végül a portré festészetre tért, amiben ha nagyot nem is, de okvetlen szépet és becsületeset alkotott.

Lehet, hogy a süketisége gátolta meg abban, hogy valóra váltsa mestre reményeit, de sokkal valószínűbb, hogy művészi pályafutását a szegénység, a pénzért vívott hajsza törték kerékbe.

Mintegy négy héttel ezelőtt temették el az öreget.

A szegedi lapok nem igen vettek tudomást az öreg festő haláláról. Elpárentálták egy rövid hirben és Szeged szépen elfelejtkezik róla.

Az élőknek mindig akad valami fontosabb dolguk, ami elfelejteti velük a halottakat.

Bogár bácsi különben is nem viselt semmiféle tisztséget. Nem folyt bele a közügyekben s a maga egyszerű bohémiájával nem igen kelthetett feltűnést.

Csak az volt furcsa, hogy mindig sietett. — És végül, mégis csak sikerült neki elszaladni.

Ergé.

A benzinkutak

Ha száz-százötven év múlva valaki, ráérő utód előkeresi a mai idők megmaradó dokumentumait, az ujságokat, furcsa dolgokat tudhat majd meg belőlük. Irigykedve, bánatosan állapíthatja majd meg, hogy Szegednek most volt, a mi napjainkban, az aranykora, amikor tele volt a föld még kiaknázatlan kincsekkel, energiaforrásokkal és a boldog szegedi polgár

mindent ingyen, fáradság nélkül megkapott a földtől, vagy a földből, többek között még benzint is.

Ha azután az utód keresi majd ennek az aranykornak a nyomait, a kiuzsorázott földben azokat is megtalálhatja, de nem fog eligazodni rajtuk. Valószínűleg szakbizottság ül majd össze, hogy az ásatások eredményeit elbírálja és levonja belőlük a ránk való következtetéseket. A bizottság tanácskozásairól pedig az akkori újságíró, ha ugyan nem vesz ki addig a földről ez az emberfajta, ilyenféle-képpen számolhat be:

„A városunk történelmi multját kutató bizottság az ásatások alkalmával feltárt nyomokból megállapította, hogy az elmúlt évszázad első felében nagyfontosságú talajkutatók folytak Szegeden, a város belterületén. Valószínűleg az ártézi kutak vízében találták meg az első nyomokat ahhoz a föltevéshez, hogy a város talajában bőséges benzinformá-

sok bujkálhatnak. Több áldozatkész vállalkozó ajánlkozott, hogy ezeket a forrásokat felkutassa. Nagynehezen engedélyt is kaptak a város hatóságától a próbafurásokra és azután megkezdtek a nagyarányu munkát. Először az egykori Klauzál-téren próbafurtak, de úgy látszik, — eredménytelenül. Valamivel később néhány méterrel távolabb furták meg a felső rétegeket, de ezt a furást, — érthetetlen és megmagyarázhatatlan okok miatt abba kellett hagyniok. Ugyanakkor a hajdani törvényszéki palota közelében — a romokból arra lehet következtetni, hogy valami tömegszállítás volt egykor itt, — kezdték meg a furást. A munka itt is félbeszakadt. Hogy miért, az a mult titka. Archeológusaink találtak még nyomokat a Tiszapart közelében is, ahol különleges szerzőmök maradványai is napfényre kerültek. Eddig még nem dőlt meg az a feltevés, hogy itt megtalálták a keresett benzinréteget, mert a kérdéses szerszámokon még mindig érzik a benzinszag.”

Magánnyomozó irodát nyit Szegeden és likvidálja afrikai expedícióját a „Bauda-expedíció” főnöke

Bauda Vilmost, a már elindulása előtt nagyhirűvé lett — egyelőre azonban még Szegeden stagnáló — afrikai expedíció főnökét, nem kell már bemutatnunk Szegeden. A régiek közül sokan még mint könyvkereskedőre és könyvkiadóra emlékeznek az Otthon kávéház jelenlegi pincéérére, aki valamikor mint tengerész tette híressé magát. E három, egymagában is tiszteletreméltó mesterség keretei azonban még mindig szűknek bizonyultak Vilmosunk agilitása számára, aki, nemsokára már mint író mutatkozott be a szegedieknek. A Tömörkény-társaság egyik péntek-esti összejövetelén fel is olvasták azoknak a kedves történeteknek egyikét, amelyekben Vilmos-pincér egykori tengerész-élményeit örökíti

meg s talán nem véletlen, hogy Juhász Gyula azóta a nevezetes felolvasás óta időnkint az Otthon-kávéházat is megtisztelti látogatásával, ahol azután el-elbeszélget a sokoldalu — „kolléga urral”. Viszont, amikor a nagynevű költő megkapta a Baumgarten-jutalmat, Vilmos volt az első, aki expresszlevélben, sietett gratulálni a boldog örökösnek.

S most jön a minden kaméleont lefőző fordulat: Bauda Vilmos a mai napon feladta összes eddigi állásait és magánnyomozó irodát nyitott Szegeden. Irodahelyiség ugyan még nincsen Vilmosnak, viszont itt van a „Nemzetközi Magánnyomozó és Hitteltudósító Iroda” megbízólevele, a mely Vilmos-pincért az iroda szegedi szervévé nevezi ki. Az ujdonsült ma-

gánnyomozó boldogan mutatja a „Homokóra” munkatársának a reábizott első két obscurus ügy aktáit, amelyekre reméljük, hamarosan világosságot fog deríteni a pincérből lett detektív Scherlock-Holmes talentuma.

Ami pedig az afrikai tudományos expedíciót illeti, hát ezt az ügyet egyelőre pihentetni kell. Afrikából mégsem lehet a szegedi magánnyomozást és hiteltudósítást irányítani!

— **De azért dolgozom, de azért szervezek . . .** — mondja Vilmos — és előbb-utóbb az expedíció is elindul! S itt elővesz a zsebéből egy angol nyelvű cégjelzéses levelet, amelyben Ford automobilgyáros felajánlja az expedíció anyagi és erkölcsi támogatását. A levél kétségkívül autentikus s ahogy a címzettet ismerjük, nem vonhatjuk kétségbe: előbb-utóbb csak el fog indulni Vilmos pincér expedíciója Afrikába . . .

A csikágói hercegnő. — Utójáték: Happy end!

Személyek:

XXVII. Szaniszló	Vágó Arthur
Sándor Boris trónörökös	Tolnay Andor
Rosemarie Szonjuska hercegnő	Dayka Margit
Gr. Bajakovics p. ü. min.	Herceg Vilmos
Perolin márkí	Veszely Pál
Gr. Negresco, adjut.	Szilassy Gyula
Max) morániai	* *
Sztaniszló)	* *
Alexis) hercegek	* *
Pálffy hadnagy	Gaál Ferenc
Kövessy, főhadnagy	Rónai Béla
Vörös, főhadnagy	Ekecs János
Földyarmester	Szilágyi Aladár
Benjamin Lloyd	Rónai Imre
Mary, leánya	Harmath Hilda
Bahnuy, Lloyd titkára	Páger Antal
Az amerikai követ	Csordás György
A titokzatos idegen	Szakáts Zoltán
Lajos, bárigazgató	Nagy György
Banda Marci, primás	Sümegei Ödön

Párisi divat

Operett 3 felvonásban. Írták: Békeffy István és Lajtay Lajos.

Rendezői: Sziklai J. Vezényli: Beck M.

Személyek:

Özv. Tassy Lászlóné	Uti Giza
Tassy László, földbirtokos	Tolnay Andor
Virányi Dolly színművésznő	Dayka Margit
Hoffmann Jenő divatszalon-tulajdonos	Vágó Arthur
Méltóságos asszony	Egyed Lenke
Egy kopott hölgy	Kurusa Margit
Manci kisasszony	Sz. Patkós Irma
Malvin kisasszony	Wlassits Györgyi
Tivadar ur	Páger Antal
Recege boltiszolga	Veszely Pál
Boy	Burányi László
Mici szobalány	Kelety Erzsí
Gábor inas	Csonka Antal
Ujságárus	Kovács Árpád

Történik az I. felvonás Hoffmann Jenő divatszalonjában, a II. felvonás Hoffmann hűvösvölgyi villájában, a III. felvonás Tassy László budapesti legénylakásán. Idő ma,

A Városi Színház heti műsora:

Hétfő: A csikágói hercegnő.

Hétfő délután: Párisi divat.

Kedd: Bohémek.

Szerda: A csikágói hercegnő.

Csütörtök délután: Aranylakodalmom.

Csütörtökön este: Bohémek.

Péntek: Ida regénye. (Premiér.)

Szombat: Ida regénye.

Szombat délután: A tábornok.

Vasárnap este: Ida regénye.

Vasárnap délután: A csikágói hercegnő.

A csikágói hercegnő

Operett 2 felvonásban, elő- és utójátékkal. Szövegét írta: Julius Brammer és Alfréd Grünwald. Fordította: Stella Adorján és Kulinyi Ernő. Zenéjét szerzte: Kálmán Imre. Rendező: Sziklai Jenő. Karmester: Beck Miklós. Előjáték: *Miss Mary táncolni óhajt.* — Első felvonás: *A trónörökös.* — Második felvonás:

Bohémek

Opera 4 képben. Irta Giacomo Puccini.
Rendező: Sziklai Jenő. Vezényli: Fridl Frigyes
Rodolpho Szórád Ferenc
Chaunard Fodor Emil
Marcel Bihari Sándor
Collin Arany József
Benoit Herczeg Vilmos
Mimi Szász Edith
Musette Sz. Patkós Irma
Alcindore Veszely Pál

Történet Párisban 1830. körül.

I. felvonás:

A bohémnyán együtt van a négy jóbarát: Rodolpho, a költő, Marcel, a festő, Collin, a filozófus és Chaunard a muzsikus. Épp karácsonyeste van és elhatározzák, hogy az estét a diáknegyedben levő Momus-kávéházban töltik. Pénzüik természetesen nincs, a házbérét követelő háziúrtól is csak ügyes furfanggal sikerül megszabadulniok: Mind elmegy, egyedül Rodolpho marad otthon, mert verset akar még írni, mikor kopognak az ajtón és belép Mimi, aki szintén ebben a házban lakik. Tűzet kér elaludt gyertyájára. Rodolphonak megtetszik Mimi és hevesen udvarolni kezd. A három másik már türelmetlenül várja Rodolphot, az utcáról felkiabálva sürgetik, végül is Rodolpho magával viszi Mimit is a kávéháza.

II. felvonás:

A Momus-kávéházban mulatnak a bohémek. Itt találkozik Marcel régi kedvesével, Musette-tel, akinek most egy öreg államtanácsos, Alcindore udvarol. Musette-ben fellángol a régi szerelem és az öreg tanácsost, aki közben Mimit is meg akarja hódítani, elküldi. A mulatás tovább folyik, de végül nem tudnak fizetni.

III. felvonás:

A város mellett egy kis kocsmában mulatnak a bohémek. Rodolpho elhidegedett Mimitől, már nem törődik vele. Mimi utánok jön és Marcelt kéri, hogy hozza össze őket. Marcel kihívja Rodolphot, aki nem látja Mimit és panaszkodni kezd Marcelnek Mimire. Végül mégis kibékülnek, viszont Marcel összevész a csapodár Musette-tel.

IV. felvonás:

Vigan vannak a bohémek a padlásszobájukban, mikor Musette hozza a nagybeteg Mimit. Rodolpho megdöbbenve látja, hogy Mimi percekig meg vannak számlálva. Lefektetik Mimit, a barátok pedig, hogy gyógyszerrel szerezzenek Miminek, a holmijaikat eladni elviszik. Mind egyik kedvében akar járni, Mimin azonban már semmi sem segít, mert Rodolpho karjai között meghal.

Ida regénye

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Gárdonyi Géza.
Színpadra írták: Emőd Tamás és Török Rezső
Rendező: Vándor Andor.

O Péter	Vágó Arthur
Ida	Kormos Margit
Balogh János	Földéri László
Bogár Vince	Herczeg Vilmos
Bogár Ella	Wlassics Györgyi
Julcsa néni	Egyed Lenke
Panni	Peéry Piri
Jolán	Bojár Lili
Dr. Csorba M.	Szakács Zoltán
Pistike	Unghváry Lacika
Főasszony	Uti Giza
Ottília nővér	Varga Teri
Paula nővér	Jakabos Olga
Kapus apáca	Zala Judith
Fazekas	Dayka Margit
Mészkuhty	Sándor Štefi
Timár	Futó Klári
Putnoki Mihály	Szilassy Gyula
Stern patikus	Rónai Imre
Kaszab drogista	Sümei Ödön
Bodóki Pista	Rónai Béla
Doktor	Koháry Pál
Csurka cigány	Veszely Pál
Gyuri szolgál	Bereng József
Boy	Gaál Ferenc

I. felvonás:

O Péter gazdag borkereskedő, apróhirdetés útján akarja leányát, Idát férjhez adni. Több jelentkező közül Balogh Jánost választja. Ida belemegy de csak azzal a feltétellel, ha a világ előtt játszik csak a házasságot, ott-otthon azonban idegenek lesznek egymáshoz.

II. felvonás:

Négy hónapja él Balogh János Idával. Sur-lódások, apró civódások között telnek a napok. Lassan melegszenek össze, de mindketten érzik, hogy szeretik egymást. Közben fel-tűnik egy nő, akiről Ida megtudja, hogy Ba-loghhoz valami köze van, sőt pénzt is kapott Baloghtól. Ida összepakkol és otthagyja az urát.

III. felvonás:

A különös véletlen összehozza őket a Hun-gária-szálló egyik szobájában. Itt kiderül, hogy a nő Balogh nővére. Ida gyanuja te-hát alaptalan volt. A pénzt azért kapta, mert Balogh családjának szükége volt rá, de már vissza is térítették. Ida és Balogh összebe-külnek.

A tábornok.

Szinmű 3 felvonásban. Irta: Zilahy

Lajos. Rendezi: Vándor Andor.

Személyek:

Szikszóy altábornagy Tarnay Ernő
A grófnő Komjáthy Mária

Judith
Valentin
Dr. Lausch főorvos
Dr. Korponai tanársegéd
Pásztorné
Márkus hadnagy
Hordóssy hadnagy
Rácz tisztizolga
Székely László főhad-
nagy

Pártos Klári
Kormos Margit
Hercegh Vilmos
Nagy György
Uti Giza
Szilassy Gyula
Oláh Ferenc
Veszely Pál

Kovács Károly
Fodor Emil
Sümei Ödön
Rónai Béla
Szilágyi Aladár
Hercegh V.-né
Rónai Imre
Vargha Teri
Marinkovics
Kovács Árpád
Csonka Antal

Az első és második felvonás egy határszéli várocska kórházában, a harmadik felvonás első képe a harctéren, a második felvonás az állomáson játszódik.

KASS

Renaissance Bar

Minden este a
rágógó, világvárosi
u j m ü s o r
bemutatása.

Árendás kivándorol

Írta: Csényi Gyula

Árendás József a pitvarajtó előtt üldögélt az eperfa alatt. Feje fölött a csillagok mirádja ragyogott. Ugy rémlett előtte, mintha mindmegannyiból a reménység tüze lobogna feléje, hogy ezek a lángok bátorítani, vigasztalni akarják roppant árvaságában.

— Hej! Kutyaélet! — szaladt ki száján a sóhajtással együtt, amikor nyomorult életének keserve elüzte a végtelen varázsát.

Körülötte, az éjszakában, most szakadt fel az új élet. A lombba boruló fák lehelle a fakadó virágok illata körüllebegte és elkábitotta levegőre éhes tüdejét. Hallotta az újra szántott föld lüktetését, amely olyan puhán hajlik el az ekevas előtt, mint a frissen köpült vaj a bicska nyomán.

A föld... Az. A föld, amelyből néki egy tenyérnyi sem jutott. Bőrét a nap feketére cserzette. Óriási csontján a rettentő robot már meghúzta az inakat, arcát a sós veríték pergamentre szárította, ajkát a láz hasogatta fel és a homlokán a gond gödröket ásott. Árendás Józseffel mégsem történt volna semmi baj, ha a jó Isten nem ajánlkozta volna meg valamivel. Nem is Árendás Józsefet, hanem a Rozit, a feleségét, akivel együtt rogytak le minden áldott este a vályogvískó szalmaágyára és hajnalban holtfáradtan ébredtek.

Ugy érezte Árendás, hogy az egész menyboltozat roskadt a vállaira, amikor megtudta, hogy utban van a gyerekek.

Micsoda bünt követett el, hogy így veri a Teremtő. Amikor így is az inak szakad és fekete kenyérre se jut. Hát még ha majd megérkezik a harmadik

száj is, az asszony meg tehetetlenne válik, mi lesz akkor?

Kezei közé hajtotta fejét és gondolkozott. Nem aféle úri gondolatok szagultak Árendás agyában, nem, mert neki ilyenféle bajai nem voltak. Gondolattól a kenyér épp olyan nehezen születik meg, mint a gyerek apa nélkül.

Árendás tenyerébe hajtott fejével azt figyelte, hogy mit érez. Az ösztön parancsolja meg, károsodjon-e, vagy megnyugodjon. Aztán felnézett a nagyon magas égre és beszólt a pitvarajtón.

— Ébren vagy, Rozi?

Messziről keserves, vontatott melódiát hajtott feléjük a tavaszi szél. A hold is kibújt a felhő alól és bevilágította a tájékat. Előttük nem messzire egy kastély rézveretes kupolái csillogtak a holdsütésben. Az elszórt vályogvískók udvarain pedig kötélre béklyózott kutyák vonyitottak.

Árendás fáradt szemekkel nézte a kastélyt. Ajka a belső indulattól néha fölremegett.

— Rozál! — sóhajtotta el az asszony nevét.

Csikordult a pitvarajtó és nemsokára mellette ült Rozál. Ide-oda mozgott egy keveset, hogy jól elülhessen. Teste szorosan a férfihez simult. Egyidőben sokat üldögéltek így, de akkor még tartott bennük a reménység. Akaratuk is megvolt, de erejükkel együtt félig elszívta már a robot, nem sok idejük van, nemsokára eldőlnek, mint a korhadt szálf a szellő nyomán.

Pedig az ő testük az élet televénye volt. Az asszonyt széles csipője és erős melle ivadékok szülőanyjává teremtette. Olyan volt, mint az a Föld, a

melyre a veritékük hullott és amelyből a buzatáblák roskadó élete sarjadt.

— Ha már így van a sor, nem baj, — szólalt meg Árendás.

Rozál nem válaszolt, csak még közelebb huzódott az urához. Hagy beszélje ki magát, hiszen a szó ugyis ritkán esik mostanában.

— Csakhogy nagyobb lött a felelőség.

Rozál most méginkább nem szólhatott. A gyöngé asszony mit is beszéljen, amikor az őra szívében már megpendítette az apaság hurját a jövevény érkezése.

— Mi lösz vele? Gondolkodtál-e felele?

Rozál szíve egy pillanatra elszorult. A valóság rettenetes volt.

— Mi lösz vele? Én Istenöm, hát hisz a számbul is odaadom néki a falatot.

Árendás lehajtott a fejét. Ugy ültek egymás mellett, mint két fáradt, szárnyavesztett madár. Fejük felett a csillagos ég is beborult, komoran terpeszkedett el az éjszaka, de a kastéiy ablakából a rádió jazz-band zenéje üte meket harsogott a fekete, éjszakába.

Árendás felvágta a fejét. Ugy tetsetett, hogy a borzadály futott a testen keresztül. Megrázkódott. Aztán lassan, vontatottan, nyögte ki, mintha egy nagy tehertől szabadult volna meg.

— Tudsz-e dógózni Rozál?

— Hogy tudok-é? Egész hóttomig!

— Osz tán gyűsz-é velem?

Hová? — rebtent meg az asszony hangja.

— Messzire, Rozál.

— Hát mért akar kend elmönni?

— Mert megdöglök. Te is, mög én is. Mögdöglik az is, amelyik gyün.

— Jaj! — szédült meg az asszony.

— Mit akar kend tönni!

— Amit a büszkeségöm parancsol Embör vagyok én is. Vérbül vér, husbul hus, odamögyök, ahun az életöt jobban adik.

Árendás felszakított a szíve fekélyét. De többet nem szólt. Az örökké vert és letíport lélek csak eddig juthatott el, de a szándék már sziklaszilárd volt benne.

Brazilia! Az ingyen föld rettenetes igézete belemarkolt Árendás szívébe. Csipte, marta, hasogatta. Szemei előtt mintegy vízióként, csordák vonultak el, hallotta a lovak kapálását, a fejsze csendülését és az eke hangját, amint recsegeve hasítja a szűz föld mellét.

— Szólj há te is valamit — szált el a szó átnedvesedett ajkáról.

— Odamék, ahová a kend utja vezet.

Nem volt több szava az asszonynak. A többi már a férfi dolga, ami aztán el is következik.

Felcihelődtek. Lelkükben a reménység és az életakarás új tüzével terültek el újból a vályogviskó párás szalmazsákján, amelynek alján már kikelték a gombák.

Férfi ruha ujdonságok készen és mérték után
Balázs és Petrinél Szeged, Széchenyi-tér 2. sz.
Elsőrendű angol úri szabóság.

Városi Zálogház

Oroszlán
ucca 4.

Repül a nehézkő...

Riport-regény. Írja: Iksz.

Ismét Szegeden vagyok. Ez a közel két hetes pesti hajsza egészen elidegenített ettől a várostól. Hazaérkezésem után nagyon levertnek, nagyon elhagyottnak éreztem magamat és idegernek, ellenségesnek találtam itt mindent. Eleinte azt hittem, hogy a hiábavaló keresés kiábrándított Erzsébetből, hogy megharagudtam rá, hogy nem tudom megbocsátani neki a kegyetlen játékot, amellyel majdnem megörijtett. Amikor visszagondoltam pesti futkározásaimra, nagyon szégyeltem magamat. Odaálltam a tükör elé és úgy csufoltam magammal, talán még a nyelvemet is kiöltöttem ártatlan tükörképemre.

— Te, te, vér számár, — vicsozítottam rá a fogamat, — alaposan felültél annak a bestianak. Az orrodnál fogva vezetett és jót mulatott tehetetlen vergődéseden. Hogy is gondolhattál arra, hogy komolyan veszi ezt az egész históriát. Neki mulatság volt a te vergődésed. Odahaza biztosan jót nevet azzal a csufussággal, aki talán a vőlegénye, vagy a barátja. Megérdemelnéd, hogy kupár-vágjalak, vagy legalább is felfricskázzam azt a buta orrod.

Később azután rájöttem, hogy

ez a nagy harag is a szerelemtől van,

mert ha kiábrándultam volna Erzsébetből, ha elpárolgott volna a szerelem, akkor nem fájna, nem égetne eltűnése. De fáj kimondhatatlanul.

A kéthetes pesti hajsza fáradtságát pedig még mindig érzem a lábaimban, és az idegeimben. Éjjel vörös autókról, vigyorgó sóffőzőkről eldugott utcák szennyes bérkaszárnnyairól álmodom és fantomnak látom Erzsébet alakját, amely lebeg előttem megfoghatatlanul.

Reggel fáradtan ébredek, képtelen vagyok arra is, hogy foglalkozzam dolgaival, pedig időközben alaposan felszaporodott az elintéznivaló munkám.

Csütörtökön délután is ott ültem íróasztalom előtt és mozdulatlanul bámultam a felbontatlan levelekre. Nem volt kedvem a munkához, nem éreztem semmiféle érdeklődést ezek iránt az annyira elidegenített dolgok iránt. Lélkem Erzsébettel volt ismét tele. Már harag nélkül gondoltam rá, már mentségeket kerestem számára. Arra gondoltam, hogy talán meg is mondta a címét, csak nagy izgalomban nem figyeltem rá, ha hallottam is, nem ment át a tudatomba. Megesik az ilyesmi gyakran velem is, mással is. Máskor is megesett már.

De akkor mért nem értesített ő, hiszen tudja szegedi címet is, tudta pesti szállásom címét is, — vádoltam ismét, de rögtön védtém is: Ő is elfelejtette a címet, vagy pedig félremagyarázta elmaradásomat.

Ahogy így morfondírozok magamban hirtelen megszólal az előszoba csengője. Csudálatos izgalom fog el. Érzem, hogy a postás jön, hogy levelet hoz — tőle.

Magam megyek ajtót nyitni, a térdem is reszket utközben. Tényleg,

a postás áll az ajtó mögött

és átad egy gyanusán összebélyezett levelet. Ismeretlen írás, férfias nőírás. Az én nevemre szól, de Budapestre, a szállóba. Még a szobám száma is rajta van. A pesti címet azonban kék ceruzával áthúzta valaki és szegedi címettel írta rá. Ez az írás már durva férfi írás.

Remegő kézzel bontottam fel a borítékot és

vágtató szemmel futottam végig a belőle kihullott levelet. Erzsébet levele volt. Amikor a végére értem, tehetetlenül borultam az asztalra. Sirni szerettem volna mérgemben.

Ime a levél:

Kedves Iksz ur!

mi történt magával, hogy nem mutatkozik? Minden nap vártam látogatását és mindennap kiterveztem, hogy hová megyünk majd együtt, mit csinálunk, mit nézünk meg. De nem jött, hiába vártam. Talán elfelejtette a címet, pedig a vonatban még el is ismételte hangosan, hogy jobban megjegyezze. Többször kerestem telefonon is, de a szállóportás mindig azt mondta, hogy szobájának kulcsa lenn van, maga meg elment hazulról és nem mondta meg, hogy mikor jön vissza. Az ötödik hiábavaló telefonálás után határoztam el, hogy írok magának, mert igen fontos közölni valóm vannak. A legfontosabb a maga szempontjából az, hogy csütörtökön délután utazom Párisba. Éppen ezért szeretnék még elutazásom előtt beszélni magával. A mielőbbi viszontlátásig üdvözlé

Erzsébet.

„Csütörtökön utazom Párisba” ... „Csütörtökön utazom Párisba” ... mondogattam félhangosan a levél elolvasása után, majd hirtelen a naptárra néztem és rémülten olvastam:

Csütört. 28. Kath. Nagy-csüt. Prot. Gedeon

Az első pillanatokban buta kábulat fogott el. Ma délután utazik és én itt ülök, tehetetlenül Szegeden. Talán hónapokig nem láthatom, pedig feltétlenül beszélnem kell vele. Kell!

De mit csináljak? Ha a legközelebbi vonat, a délutáni gyorsrali utazom, csak este érkezem Pestre. Már nem találom meg, mert délután elutazik.

— Autón megyek! — kiáltottam föl és ebben a pillanatban olyan barátságosnak gondoltam még a piros takszit is. Azonnal telefonáltam az egyik garázsba és megrendeltem az autót. Amint letettem a kagylót, ismét elfogott a kétségbeesés. Erzsébet címét nem tudom. Is-

mét végigolvastam a levelét, de címet nem találtam benne. Elővettem a borítékot is. Nagyon csunyán nézett ki. Ideges türelmetlenségemben az előbb szinte darabokra téptem. Nagynehezen összeraktam a darabjait és a hátulsó oldalán örömmel fedeztem fel a rég keresett címet.

Villámgyorsan bedobáltam a szükséges uti-holmit a táskámba. Alig végeztem el ezt a munkát, már túlkölt az ablakom alatt az autó. Lélekszakadva futottam le a lépcsőn, de közben eszembe jutott, hogy nincs elég pénz nálam. A piros autó — mert piros volt a betyár — sofförjének megmondtam, hogy előbb a bankba megyünk. A bank persze, zárva volt és így néhány pengővel vágtam neki a pesti utnak. A sofförnek azért busás borravalót ígértem a sebesség fokozásáért és hogy jobban sürgethessem, nem ültem hátra, hanem a mellette levő helyet foglaltam el. Röptünk is a gyönyörű tavaszi napsütésben, mint a villám. Utközben agyongázoltunk egy kutyát, a gazdája borzalmas átkokat kiáltott utánunk. Fél négykor már Monoron voltunk és itt

kipukkadt az autó egyik hátsó kerekének gumija

Eltelt egy negyedóra, amíg a sofför felszerelte a pótkereket.

Négy óra már elmúlt, amikor elértük Pestet. A sofför lassított, de azért az egyik sarkon gyorskijáratért felirt bennünket a rendőr. Törődtem is vele.

Végre megállt a kocsi a ház előtt. Porosan, piszkosan futottam föl az első emeletre és becsöngettem az ajtón. Csinos szobaleány nyitotta ki és amikor megmondtam neki, hogy kit keresek, kijelentette, hogy a kisasszony már elutazott. Másfél órával ezelőtt ment ki a Kéleti pályaudvarra és vonata már Bécsben járhat azóta.

Furcsa arcot véghattam, mert a szobaleány elnézően mosolygott és vigasztalásul közölte velem, hogy majd szól a nagyságos urnak, addig menjek be a fogadó szobába.

Nem mentem be. Mozdulatlanul dermedt a lábam. Néhány pillanat múlva kinyílt az egyik szoba ajtaja és kijött rajta a nagysá-

gos ur. A csufság. Mosolyogva, barátságosan jött hozzám és melegen megrázta a kezemet.

— Erzsébet nagyon várta. Majdnem lekéste maga miatt a vonatot. Még a kupé ablakából is magát leste. Miért nem jött? De különben ne beszéljessünk itt, fáradjon beljebb, — és betuszkolt a pazarul berendezett fogadó szobába.

Nem tudom miért, de hirtelen nagyon szimpatikusnak találtam a csufságot. Rájöttem, hogy nem is olyan csuf. Csunyaágában van valami kedvesség, valami pajtáskodó. Még mindig nem tudtam hogy kije Erzsébetnek. Nyersen, egyenesen kérdeztem meg tőle.

— A sógora — válaszolta nevetve. — Erzsébet nővére a feleségem.

Ezután kifaggattam, hogy minek ment Erzsébet Párisba. Szép sorjában elmondta, hogy szórakozni ment, régi tervét valósítja meg ezzel az utazással. Már régen elhatározta, hogy a husvéti ünnepeket Párisban tölti, ahol gyermekkorában volt már néhány hétig. Most az édesanyjával ment ki. Rokonai is laknak Párisban, egy nagybátyja. Azoknál száll meg. Édesanyja néhány napig marad csak, azután haza jön, de Erzsébet valószínűleg hónapokig kinn marad.

Beszélgetés közben egészen fölmelegedtem Pista iránt — így hívják a sógort — és elmoséltem neki viszontagságos vergődésemet, hosszú, eredménytelen kutatásomat Erzsébet után és Erzsébet levelét, amelyet a szálló küldött utánam, haza, Szegedre.

— Most mit fog csinálni? — kérdezte azután.

— Hazautazom, egyelőre haza. De úgy érzem, hogy holnap utlevelet szerzek és a lehető legrövidebb időn belül én is kiutazom Párisba.

— Ez bolondság volna. Nincs sok értelme. Irjon Erzsébetnek, magyarázza meg neki a történeteket, egészen biztos, hogy nem haragszik magára. Aztán várja meg, amíg visszajön. Akkor is megbeszélheti még vele a megbeszélni valókat.

— De nekem nagyon sürgősen kell vele beszélnem, Egy héten belül.

— Akkor maga, barátom — menthetetlen.

— Hogy érti ezt?

— Ugy, hogy menthetetlenül kiutazik Párisba.

Néhány percig beszélgettünk még. Azután bejött a szobába Erzsébet nővére is. Ugyanaz az arc, alak és szem, csak valamivel idősebb kiadásban és mégis egészen más. Kéőbb uzsonnát hozott be a szobaleány és este hat órákor ismét autóbá ültem. Indultam vissza Szegedre.

Az autó most már lassan ment és én nem ültem a sofför mellé, hanem hátul húzódtam meg a sarokban. Utközben alaposan kiterveztem a párisi utat. Pénteken megszerzem az utlevelet. A vizum is meg lesz szombaton, mert magam megyek el érte Pestre és onnan még szombaton utrakelek Páris felé. Vasárnap már találkozhatunk. Most meg van a címe és táviratilag közlöm vele érkezésem idejét.

Az utazás izgalma máris elfogott.

Párisba megyek.

A világ fővárosába, a szépség, a szerelem fővárosába és ott találkozom Erzsébettel. Talán hetekig maradok ott, de nélküle nem jövök vissza.

— Dehát van-e pénzed, komám erre az utra? — szólalt meg valami bennem.

Azám, a pénz! Erről megfeledeztem. Számoljunk csak egy kicsit!

És a számolásnak nagyon szomorú eredménye lett. Kiderült, hogy nincs pénzem a párisi út finanszírozására. Az utóbbi hetek tét-

lensége nagyon megérzik a kasszámon. A készpénz elfogyott, kölcsönt nehezen lehet szerezni.

Honnan vegyem az utiköltséget?

Elhatároztam, hogy eladok mindent, de elutazom, ha addig élek is.

A nagy gond erősen megrövidítette az utat. Észre se vettem, hogy a lakásom előtt megáll az autó. Azt hittem, hogy valahol Kecskemét körül járunk még. A soffőr szólít rám, hogy megérkeztünk.

Tíz pengő borraivalót adtam neki és megmondtam, hogy az utért járó pénzt pénteken délelőtt fizetem majd ki, mert annyi pénz nincs nálam.

Az éjszaka hátralevő részét számolással töltöttem el. Elhatároztam, hogy eladom a nem régen vásárolt fényképezőgépet, eladok néhány felesleges ruhadarabot, zálogbateszem a burdámot, meg a télikabátomat. Van néhány részvényem, azért is kapok valamennyit. A legpesszimisztikusabb számításom szerint háromezer pengőt össze tudok kaparni. Ennyi elég is lesz egyelőre. Ha kell még, majd szerzek kölcsönt valahogyan.

Már süttött a nap, amikor elaludtam.

Későn, délfelé ébredtem fel. Gyorsan a rendőrségre szaladtam és meghoszábbíttattam régi utleveletem. Azután nyakamba vettem a várost, hogy eladhassam az eladandókat. Megközelítőleg sem kaptam rájuk annyit, mint amennyire számítottam. Kénytelen voltam az egyik szegedi bankár barátomhoz menni kölcsönért. Nagynehezen megigérte, hogy ezer pengő váltókölcserént folyósít. Eladtam neki a részvényeket és kétezer pengőt gyűjtöttem így össze.

Holnap Pestre utazom és aztán megyek, röpkülök Párisba, Erzsébethez.

Nem tudom, hogy mi következik ezután, de nem is törődöm vele. Csak láthatam, csak beszélhessek vele.

Vannak azért világos pillanataim, amikor fantasztának, bolondnak titulálom magamat, de ilyenkor Jókai alakjaira gondolok, akik még nagyobb bolondságokat is el-

követtek szívük szerelméért, mint amelyeneket én halmozok föl. És Jókai alakjait mindenki szereti. Engem sem nevezhet ki senki.

Visszavonhatatlanul utazom holnap Párisba. Legkésőbb holnapután.

A párisi dolgokról majd hírrel leszek. Lehet, hogy már a jövő héten lesz miről beszámolnom.

Május — vágy

Szeretnék látni májusi napfényt
S csavargó szélvész, a fák lombjait tépni;
Illatos virágot, sokszínű rétet
És merészen boldogan, szabadon élni.

Lehasálnék a szűz anyaföldre
És szívem kéjesen erős, hűs szagát;
Versenyt futnék egy láthatatlan célhoz,
Hogy éljem az erős életet, magát.

Enyém a világ: oly kicsi és oly nagy,
De finom, bódító, ezerarcu tündér,
Ki bőven ad szépet, ki bőven ad rosszat,
S csak élni kell, ennyi a hűbér.

Májusi hajnalon harmatos füben
Ki-kinyújtom álomtól szibbadt testem . . .
És fölkapagok a biboros égbe,
Hol éjszakán annyi sok titkot meglestem.

Frissen, örömmel megitatom nyelvem
Egy csacsogó kutnát, hol zöldelő bokrok
És békanyálás kövek közt pipacs virít,
S kötök belőlük magamnak esekrot.

S rohanok boldogan, szembe a széllel,
Mig elszórom minden virágomat,
Aztán keresek bambán, üresen,
Ifjúságokat s eltűnt álmokat . . .

Szeretnék látni májusi napfényt
S csavargó szélvész, a fák lombjait tépni;
Illatos virágot, sokszínű rétet,
És merészen, boldogan, szabadon élni!

JOACHIM JÓZSEF.

Az eddiginél még előnyösebb feltételek mellett vehet mindenki

gáztakaréktűzhelyeket, vizmelegítőt, vasalót stb.

a helybeli légszuszgyárnál. A legjobb világhírű gyártmányokból most érkeztek hatalmas készletek. Érdeklődni lehet 9—12 óra között.

Telefon: 2.

Figyelem! 1929. évi március havában Kölcsey uccai fényesen berendezett és felszerelt bemutató- és előadótermeinkben üzemi használatban láthatók az összes elektromos háztartási készülékek, valamint valamennyi típus gáz-vizmelegítők, gázkonyhák, gázkályhák stb. stb.

Bemutató és megtekintés díjtalan!

Minden kötelezettség nélkül!

A LÉGSZUSZGYÁR IGAZGATÓSÁGA.

Illatszer és pipere cikkei

vásárolja a

»SZÉCHENYI«

ILLATSZERTÁRBAN

(Kék Csillag Áruház mellett)

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Széchenyi tér 15. Kiss D.-palota.

A

Magyar Hírlap

a legolcsóbb, a legtartalmasabb, a legerterjedtebb napilap.

Kérje telefonon **300**-ast

vagy

„KÉRY-AUTÓTAXI”

Asztalosmesterek Butorcsarnoka

Szeged, Dugonics-tér 11. sz. :- Telefon 8-92.

Elegáns ebédlők, hálók, férfiszobák olcsó áron, kedvező fizetési feltételek mellett.

REMINGTON írógépek képviselte.

Portable 20 pengős havi részletre. Használt gépek 40 P-től. Speciális amerikai rendszerű irodabutor-gyár. Javító műhely. Az író és sokszorosító-gépek kellékeiből nagy raktár.

WIRTH és RENGEY, Horváth Mihály ucca 7. Telefon 12-21.

LAMPÉL ÉS HEGYI
Husvéti vásár
keretében kizárólag
garantált minőségű
selyem és flór

HARISNYA

keztű férfizokni
vásárolható.

Pulloverek, gyermek kötött
kabátok, fiu szwetterek.

Saját gyárunk készítményei
gyári áron.

TISZA LAJOS KÖRÜT
Püspökbazár épület

TISZA LAJOS KÖRÜT
Püspökbazár épület

LAMPÉL ÉS HEGYI SZEGED